

Vážená paní

A. G. [redacted]
[redacted]
[redacted]

Sp. zn. 5851/2016/VOP/ZB-4861/2017

Datum 27. dubna 2017

Vážená paní G. [redacted]

obrátila jste se na mě se žádostí o radu, na koho se obrátit ve věci parkování nákladních vozů vedle Vašeho pozemku.

Z Vašeho podnětu jsem vyrozuměl, že se jedná o veřejné prostranství ležící v těsné blízkosti místní komunikace na pozemcích ve vlastnictví obce Krmelín. Píšete, že se dříve jednalo o pozemek zarostlý stromy a keři, které byly kvůli kůrovci vykáceny, a na pozemku zůstala drobná zeleň. Zpevnění plochy nerealizovala obec jako vlastník pozemků, nýbrž Váš soused podnikající v autodopravě, který současně plochu využívá k parkování vozidel. Obáváte se, že obec tuto plochu nikterak nelegalizovala a souhlas s jejím užíváním k parkování zastupitelstvo obce neodsouhlasilo. Současně se dotazujete na pravidla pořizování zápisů rady obce a obecně na fungování samosprávy, jakož i na možnosti její kontroly.

Veřejný ochránce práv je oprávněn prošetřovat nesprávný výkon veřejné správy, do působnosti ochránce patří spory týkající se pozemních komunikací a ochránce může šetřit postup silničních správních úřadů. Naopak do jeho působnosti nespadá výkon samostatné působnosti obcí.

Uvědomuji si nakolik tíživé, nepříjemné a vyčerpávající mohou být spory se sousedy, potažmo s obcí, a řešení takových sporů se nehledá lehce. O to víc mě potěšil Váš poslední dopis, kde píšete, že jste se dohodla se sousedem, který dotčenou plochu zpevnil šterkem z důvodu parkování vozidel, a společně jste ji uvedli do původního stavu.

Nemám dostatek podkladů a informací, abych mohl hodnotit, o jakou plochu se jednalo, kdy došlo k výměnám jednotlivých obrub a na základě čeho se tak stalo. Příslušným orgánem k povolení připojení sousední nemovitosti k místní komunikaci¹ je Obecní úřad Krmelín, silniční správní úřad. Činí tak na žádost vlastníka připojované nemovitosti a se souhlasem vlastníka komunikace a příslušného orgánu Policie ČR. Častým zdrojem nedorozumění při výkladu citovaného ustanovení je předmět regulace. Cílem je upravit pouze a výhradně jen „místo styku“ dvou pozemních komunikací, resp. pozemní komunikace a sousední nemovitosti. Při povolování sjezdu či nájezdu řeší silniční správní úřad pouze tento prvek a nikoliv využití připojovaného pozemku. Toto přísluší stavebnímu úřadu.

1 § 10 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

Odborná literatura k připojování sousední nemovitosti ke komunikaci uvádí následující. „Konkrétně se o sjezd a nájezd jedná tehdy, jestliže se k dálnici, silnici či místní komunikaci připojuje:

- sousední nemovitost či několik nemovitostí, přičemž napojení nemá charakter účelové komunikace (typicky připojení rodinného domu přes vlastní pozemek nebo přes cizí pozemek na základě služebnosti),
- sousední nemovitost či homogenní skupina nemovitostí a zároveň jde o připojení přímé, pak již nezáleží na tom, zda má napojení charakter soukromé cesty či účelové komunikace (typicky odbočka vedoucí k veřejně využívané nemovitosti typu motorest či neoplocený areál hotelu),
- účelová komunikace, která není veřejně přístupná (tedy nachází se v uzavřeném prostoru či objektu),
- účelová komunikace, která má povahu polní či lesní cesty.²

Záleží tedy na důkladném posouzení příslušného silničního správního úřadu, zda se jedná o sjezd/nájezd a jako takový vyžaduje povolení připojení sousední nemovitosti na komunikaci.³

S narůstajícím počtem vozů, musí téměř všechny obce řešit problémy spojené s nedostatkem parkovacích a odstavných míst pro dopravu. Nedostatek parkovacích ploch v obci řeší často občané sami a obce mnohdy tyto živelně vzniklé plochy tolerují. K parkování se tak využívají často téměř všechna jinak „nevyužitá“ veřejná prostranství. Vždy je potřeba důkladně posoudit, zda je takové využití pozemku ku prospěchu v dané oblasti či naopak převáží nevýhody. Automobily nemusí parkovat pouze na plochách označených dopravní značkou jako parkoviště, ale mohou být odstavovány i na další vhodná místa. Vždy je lepší, pokud jsou to plochy mimo místní komunikace, a to zejména v případě úzkých místních komunikací, kde odstavené vozy výrazně zhoršují plynulost a bezpečnost silničního provozu.

Dotazovala jste se na možnosti kontroly výkonu samostatné a přenesené působnosti obcí. Procesní úpravu kontroly výkonu samostatné či přenesené působností obcí obsahuje zákon o kontrole.⁴ Hmotněprávní úpravu je třeba hledat ve speciálních právních předpisech, v případě kontroly výkonu samostatné působnosti obce zejména v zákoně o obcích.⁵ Velmi zjednodušeně je možno říci, že výkon samostatné působnosti obce kontroluje Ministerstvo vnitra⁶ a výkon přenesené působnosti krajský úřad. Obce stejně jako jakýkoliv jiný subjekt jsou vázány právními předpisy a nemohou jednat svévolně. V případě obcí je navíc neopomenutelná a zásadní „kontrola“ ze strany občanů, kteří mají právo své připomínky k chodu či fungování obce uplatnit například na jednání zastupitelstva obce.

2 ČERNÍNOVÁ, Michaela. Zákon o pozemních komunikacích: komentář. Praha: Wolters Kluwer, 2015. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7478-652-5, str. 99.

3 § 10 zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů.

4 Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

5 Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

6 Ministerstvo vnitra ČR, odbor veřejné správy, dozoru a kontroly.

Do samostatné působnosti smí stát zasahovat, jen vyžaduje-li to ochrana zákona a jen způsobem stanoveným zákonem. Naopak výkon přenesené působnosti je výkonem státní správy svěřené obcím čl. 105 Ústavy ČR. Při výkonu přenesené působnosti pomáhají obce státním orgánům ve výkonu jejich pravomoci a působnosti a musí se řídit jejich pokyny a směrnicemi.

V rámci kontroly výkonu samostatné působnosti obce je možné se mimo jiné zaměřit na:

- fungování orgánů obce (zastupitelstvo obce, rada obce, starosta),
- hospodaření s nemovitým majetkem obce,
- vytváření podmínek pro naplňování práv občana obce.

Dotazovala jste se, zda musí být zápisy rady obce srozumitelné a pochopitelné občanům. Zákon ukládá radě obce pořizovat zápis, a to do sedmi dnů od jejího konání. Zápis musí být dostupný na obecním úřadu k nahlédnutí členům zastupitelstva.⁷ Rada obce tedy nemá povinnost zveřejňovat zápis, tuto povinnost má pouze zastupitelstvo obce. Přesto tak rady mnoha měst a obcí činí, zveřejňují alespoň tzv. výpisy usnesení a tyto by pak logicky měly být srozumitelné občanům.

Činnost silničních správních úřadů spadá do působnosti veřejného ochránce práv, proto pokud v budoucnu nebudete se závěry či postupem silničního správního úřadu spokojena a nápravy se nedomůžete ani u nadřízeného úřadu, můžete se na ochránce obrátit s novým podnětem. V takovém případě prosím doložte dosavadní komunikaci s úřady (zejména předložte kopie vydaných rozhodnutí).

Přikládám vyjádření obce, o které jste žádala.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček v. r.
zástupce veřejné ochránkyně práv
(dopis je opatřen elektronickým podpisem)

Příloha

Sdělení Obce Krmelín ze dne 27. 1. 2017

⁷ § 101 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.